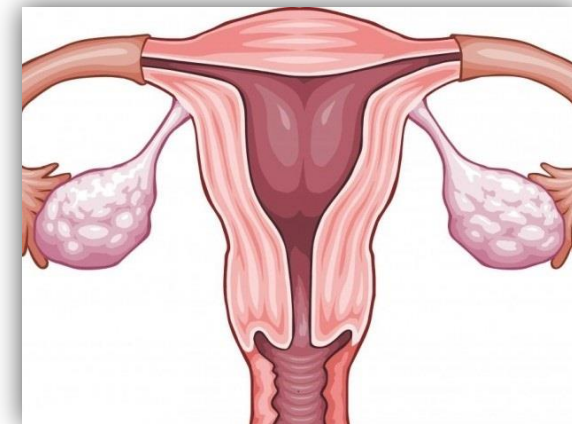

❖ شرح بیماری

- ✓ تزریق داروهای هورمونی درمان کننده نازایی، رشد تخمکها را در تخمدانها تحریک می کند مقادیر بیش از حد این هورمونها در بدن شما منجر به بروز سندرم تحریک بیش از حد تخمدانها می شود.
- ✓ سندروم تحریک بیش از حد تخمدانها بعد از تزریق داروهای هورمونی هنگام لقاح خارج رحمی اتفاق می افتد. لقاح خارج رحم یا آی.وی.اف، یکی از روشهای درمان نازایی است که در محیط آزمایشگاهی صورت می گیرد.
- ✓ تزریق داروهای هورمونی باروری (درمان نازایی) رشد تخمکها را در تخمدانها تحریک می کند. مقادیر بیش از حد این هورمونها در بدن شما منجر به بروز سندرم تحریک بیش از حد تخمدانها می شود که در این حالت تخمدانها ورم می کنند و درد می گیرند.
- ✓ تعداد کمی از زنان دچار موارد شدید این سندرم می شوند.

❖ علائم شایع

- این علائم معمولا ده روز پس از تزریق داروی هورمونی باروری رخ می دهد. علائم می توانند خفیف یا شدید باشند.
- علائم خفیف:**
 - ✓ درد شکم خفیف تا متوسط، باد کردن شکم یا افزایش دور کمر
 - ✓ حالت تهوع، اسهال، احساس درد و ناراحتی در ناحیه تخمدان
- علائم شدید:**
 - ✓ افزایش سریع وزن؛ به عنوان مثال ۲/۳ کیلوگرم در یک روز و یا ۴/۵ کیلوگرم در ۳ روز یا بیشتر
 - ✓ درد شدید شکمی، تهوع و استفراغ شدید و مداوم
 - ✓ کاهش دفع ادرار، ادرار تیره رنگ
 - ✓ تنگی نفس، سفتی یا بزرگی شکم، سرگیجه

❖ علل شایع

- ✓ علت دقیق این سندرم مشخص نشده است، اگرچه وجود مقادیر بالای هورمون اچ.سی.جی در خون نقش مهمی در این ارتباط دارد. این هورمون معمولا در طی بارداری در بدن زنان تولید می شود.
- ✓ رگهای خونی تخمدانها، واکنش غیرعادی به مقادیر بالای هورمون اچ.سی.جی نشان می دهند و شروع به نشت مایعات می کنند. این مایعات باعث می شوند تخمدانها ورم کنند و گاهی اوقات مقادیر زیاد مایعات به سمت شکم می رود.
- ✓ طی درمان نازایی، هورمون اچ.سی.جی به عنوان یک داروی محرک تخمدانها به زنان نازا تزریق می شود و فولیکول کامل و بالغ، تخمک خود را رها می کند.
- ✓ سندرم تحریک بیش از حد تخمدانها معمولا طی یک هفته بعد از تزریق هورمون اچ.سی.جی بروز می کند. اگر در طی درمان نازایی، باردار شوید، بدن شما در پاسخ به باردار شدن،

خودش نیز اچ.سی.جی تولید می کند و این سندرم بدتر می شود.

- ✓ داروهای تزریقی درمان کننده نازایی بیشتر از قرص خوراکی آن (کلومیفن) باعث ایجاد سندرم تحریک بیش از حد تخمدانها می شوند.

❖ عوامل خطر شایع

- ✓ سندرم تخمدان پلی کیستیک: یک بیماری تناسلی که باعث خونریزی نامنظم قاعدگی، رشد موهای زائد و ظاهر غیرعادی تخمدان در سونوگرافی می شود.
- ✓ تعداد زیاد فولیکولها در تخمدانها
- ✓ زنان جوان، وزن کم بدن
- ✓ مقادیر بالای هورمون استروژن در بدن قبل از تزریق هورمون اچ.سی.جی
- ✓ بارداریهای متعدد (چند بار باردار شدن)، سابقه ابتلا به این سندرم

❖ عوارض احتمالی

- ✓ تجمع مایعات در شکم و گاهی در قفسه سینه، اختلالات در الکترولیتهای (سدیم، پتاسیم و ...) بدن.
- ✓ تشکیل لخته خون در عروق بزرگ به خصوص در پاها، نارسایی کلیه، پیچ خوردن تخمدان، پارگی کیست در تخمدان که می تواند منجر به خونریزی شود.
- ✓ مشکلات تنفسی، سقط جنین

❖ تشخیص

- ✓ **معاینه بدنی بیمار توسط پزشک:** پزشک هر گونه افزایش وزن، افزایش اندازه دور کمر و درد شکمی را در شما بررسی کرده و می‌نویسد.
- ✓ **سونوگرافی:** اگر دچار سندرم تحریک بیش از تخمدان‌ها باشید، سونوگرافی نشان می‌دهد که تخمدان‌های شما بزرگ‌تر از حد طبیعی شده‌اند و کیست‌های بزرگ پر از مایعی دارند. طی درمان نازایی با داروها، پزشک به طور منظم تخمدان‌های شما را با سونوگرافی از طریق واژن بررسی می‌کند.
- ✓ **آزمایش خون:** پزشک توسط نتایج برخی آزمایشات خون می‌تواند غلظت خون شما را بررسی کند و اینکه آیا عملکرد کلیه‌های شما در اثر این سندرم آسیب دیده است یا نه.

❖ درمان

- ✓ سندرم تحریک بیش از حد تخمدان‌ها معمولاً به طور خود بخود طی یک یا دو هفته برطرف می‌شود، ولی اگر باردار باشید، کمی بیشتر طول می‌کشد.
 - ✓ هدف از درمان، رفع ناراحتی شما، کاهش فعالیت تخمدان‌ها و جلوگیری از ایجاد عوارض آن است.
- سندرم متوسط:**
- ✓ انجام معاینه منظم بدنی، مصرف داروهای ضد تهوع، داروهای مسکن و یا هر دو (با تجویز پزشک)
 - ✓ اندازه‌گیری روزانه وزن بدن و دور کمر برای بررسی تغییرات شدید آن‌ها و اندازه‌گیری ادرار تولید شده در هر روز
 - ✓ نوشیدن آب و مایعات به میزان کافی
 - ✓ کشیدن آب اضافی شکم توسط وارد کردن سوزن به داخل شکم و پوشیدن جوراب‌های وارسی برای جلوگیری از لخته شدن خون در پاها

سندرم شدید:

- ✓ در سندرم شدید تحریک بیش از حد تخمدان‌ها، بایستی در بیمارستان بستری شوید تا تحت نظر پزشک و درمان‌های خاص قرار بگیرید، مثل تزریق مایعات داخل وریدی (زدن سرم).
- ✓ ممکن است پزشک برای کاهش علائم بیماری، دارویی به نام کابروگولین به شما بدهد. در برخی موارد، پزشک داروی دیگری که آنتاگونیست GH-RH است، برای شما تجویز می‌کند که فعالیت تخمدان‌ها را متوقف کند.
- ✓ عوارض خطرناک این سندرم نیاز به درمان‌های اضافی دارد، به عنوان مثال عمل جراحی برای پارگی کیست تخمدان و یا مراقبت ویژه برای مشکلات کبدی یا ریوی. همچنین بایستی داروهای ضد انعقاد را برای کاهش خطر لخته شدن خون در پاها مصرف کنید.

❖ فعالیت

- ✓ می‌توانید کارهای روزمره خود را انجام دهید. فعالیت بدنی سبک داشته باشید و از فعالیت‌های شدید و قوی خودداری کنید.
- ✓ به اندازه کافی استراحت کنید و در حین استراحت پاهای خود را بالا نگه دارید. به یاد داشته باشید که انجام فعالیت‌های سبک بهتر از استراحت مطلق می‌باشد مگر در صورتی که پزشک شما خلاف این امر را تجویز کرده باشد.

❖ رژیم غذایی

- ✓ تا جای ممکن مصرف مایعات را افزایش دهید. روزانه حداقل ده تا دوازده لیوان مایعات بنوشید.
- از مصرف الکل و کافئین اجتناب کنید.

❖ مراقبت

- ✓ برای کاهش درد شکم از داروهای مسکن مانند بروفن یا استامینوفن استفاده کنید.
- ✓ از رابطه جنسی با همسر خود پرهیز کنید تا درمان شوید، زیرا رابطه جنسی در این شرایط باعث ایجاد درد و پارگی کیست تخمدان‌ها می‌شود.
- ✓ در صورتی که قادر به مصرف آب و مایعات از طریق دهان نبودید در این صورت باید از طریق تزریق درون وریدی کمبود مایعات بدن شما جبران شود.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ اگر در حال درمان نازایی خود دچار علائم سندرم تحریک خفیف یا شدید تخمدان‌ها شدید.
- ✓ اگر دچار مشکلات تنفسی و یا درد پاها شدید، فوراً به پزشک مراجعه کنید.
- ✓ اگر علائم بیماری شما بدتر شدند، به پزشک بگویید.
- ✓ در صورت بروز دیگر علائم نگران کننده.